

Fiiggetlen Hajduság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Hajduszoboszlón, I., Rákóczy-ut
36. szám alatt, ahová a lapra
vonatkozó összes levelezések és
minden közlemények intézendők.

Politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
halmaji BOR JÁNOS.

Megjelenik minden vasárnap.
Előfizetési ára: Egynegyed évre
2 pengő. Vidéki előfizetőknek
2 pengő 50 fillér. — Lapzártá
szombaton délelőtt 10 órakor.

Hirdetések olcsó díjzabás mellett felvétetnek: Kovács Kálmán „Boesky”-könyvnyomdájában, Hajduszoboszló, Főter.

Magyar ünnep.

A müncheni egyezményben háromhónapos határidőt szabtak a felvidéki magyarok területének visszacsatolására vonatkozó megállapodás létrejöttére és az egyezmény szerint csak akkor ült volna ismét össze a négyhatalmi értekezlet, ha a kölcsönös tárgyalások ez alatt az idő alatt eredménytelenek lettek volna. Már az egyezmény létrejövetelekor nagyon hosszúnak tűnt fel ez a határidő, mert attól kellett tartani, hogy a cseh kormány a jogos magyar kívánságnak legfeljebb csak egy részét lesz hajlandó önszántából teljesíteni. Ez az aggodalom, sajnos, valóra is vált. Hiába fáradozott a magyar bizottság Komáromban, hiába folytak a jegyzékváltások azután is, még a legutoljára tett cseh ajánlat is elfogadhatatlannak bizonyult, mert nagy magyar városokat akart környékükkel együtt visszatarítani idegen uralom alatt. S mivel Magyarország változatlanul kitarított a békés rendezés elve mellett, nem maradt más hátra, mint hogy bizalommal felkérjük Németországot és Olaszországot a döntőbírói szerep elvállalására, hiszen ez a két nagyhatalom már München előtt is, az ottani tárgyaláson is többiben állást foglalt a mi igazunk mellett. A cseh kormány is kezdte belátni ekkor, hogy nagy hátránnyal járna számára, ha még tovább feszíti a húr és kénytelen-kelletlen belenyugodott abba, hogy a két nagyhatalom kiváló képviselője, Ciano gróf és Ribbentrop döntsön ebben a nekünk már husz esztendő óta oly nagyon fájó kérdésben. Nagy hálával tartozunk ennek a két, irántunk mindig jó barátságot tanúsító nagyhatalomnak már azért is, hogy minden késedelem nélkül elvállalta a döntőbírói szerepet s ezzel lényegesen megrövidítve az eredeti háromhónapos határidőt, megakadályozta azt, hogy felvidéki magyar testvéreink tovább szenvedjenek. De épügy köszö-

netünk meleg szavával üdvözöljük a lengyel nemzetet is, amely baráti támogatásával nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy a csehek ellenszegülése sikertelen maradt és ma már a bécsi megállapodás ismeretében szívünk teljes melegével köszönhetjük ismét körünkben a legrövidebb időn belül felszabaduló magyar véreinket.

A magyar nemzet mindig a legigazságosabb alapon, a néprajzi elvből kiindulva követelte azoknak a magyaroknak a visszacsatolását, akiket husz évvel ezelőtt a legerőszakosabb módon szakítottak el az anyaországtól. A néprajzi megosztásnak azonban nincsen egyenes határvonala s ezért természetesen az új határokat csak úgy lehetett megvonni, hogy egyes szlovák többségű helységek is idekerültek hozzánk, viszont maradtak olyan helyek Szlovákiában, ahol a lakosság nagyobb része magyar nemzetiségű. A magyar nemzet azonban nem tesz különbséget, époly testvéri

szerepettel fogadja körébe a szlovákokat, mint a velük hazakerülő magyarságot s épügy kíván gondoskodni is róluk.

A magyar történelem hosszú évszázadai alatt alig voltak olyan örömteljes napok, mint amilyenek a felszabadulás és újra egyesülés folytán most következnek. A mostani magyar ünnepen régi vágyunknak egy része teljesül, hiszen több mint egymillió olyan magyar tér vissza az anyaországba, akiknek sorsát aggódva figyeltük s akikről jól tudjuk, hogy a hosszú husz esztendőn keresztül mindig hű fiai voltak a magyar nemzetnek és hozzánk hasonlóan állandó vágyakozással várták a felszabadulás ünnepét.

Magyarország és Szlovákia között pedig most már új határvonal húzódik. Határvonal lesz ez, de nem elválasztó vonal. A magyar és a szlovák nemzet ezer esztendőn keresztül mindig jó egyetértésben élt egymás mellett és erős a bizodalunk, hogy a mostani új, igazságos elrendezés ismét megteremti az új és gyümölcsöző együttműködést.

A megnagyobbodott ország feladatai.

Idegtépő hetek izgalmai után a baráti nagyhatalmak döntőbírói határozata befejezte a magyar-cseh vitát s ha még nem is tarthatunk ott, hogy minden magyar igény az évezredek jogok alapján kielégíthetők, felvidéki magyar testvéreink visszatérésének örvezhethetünk. A minden erő összpontosítását igénylő külpolitikai akció befejezése után most már a visszatérő magyarok Felvidékel megnagyobbodó magyar haza számára elérkezett a belső kérdések rendezésének ideje. Természetes, hogy a magyar államigazgatást egyelőre hetekre erősen igénybeveszi a felszabaduló területek átvételével és a magyar állami és gazdasági élet vérkeringésébe való bekapcsolásával járó munka. Az elsőnek visszatért Ipoly-ság példája reményt ad arra, hogy a visszatérő területek bekapcsolása nagyobb zökkenő nélkül rövid idő alatt megtörténhetik.

Amint Ipoly-ságon, a további területeken is, az az elv érvényesül, hogy az őslakosság részéről a hivatalokban megmaradókat átveszi a magyar közigazgatás.

Akár szlovák, akár rutén, ha az őslakosságakban megfelelően viselkedett a cseh hivatalban is, nincs semmi félnivalója. Mi sem természetesebb, mint az, hogy a betelepített csehek mindenünnen eltávoznak és a felszabaduló hivatali helyek épp úgy, mint a cseh telepések által jogtalanul birtokolt földek, elsősorban az arra érdemes őslakosoknak jutnak.

A csehek által kifosztott, nélkülöző magyar testvéreink megsegítése az első feladat. A bevonuló magyar csapatokkal mennek a „Magyar a magyarért” mozgalom kiküldöttjei és épp úgy, mint Ipoly-ságon, a bevonulás után azonnal megindul a segítség munkája. Abban a pillanatban, mikor újra szívünkre ölelhetjük husz évi távollét után hazatérő testvéreinket, a rászorulókat megkapják a magyar sziv küldötte támogatást. A magyar szolidaritásnak megkapó bizonyítékeként felvidéki testvéreink javára kicsiny és nagy megnyitotta a szívet és erszényét és így felvidéki testvéreink nem is látnak semmiben szükségét.

Mire ezek a sorok napvilágot

látnak, talán már megindulnak csapataink, hogy birtokukba vegyék az ezeréves anyaországhoz visszatért magyarok Felvidéket. A túlaradó örömmel, lelkesedéssel ezekben az óráiban hálát adunk az Istennek, hogy nagy barátaink segítségével ezt megérhettük. De ugyanakkor nemcsak örvendeznünk és ünnepelnünk kell, hanem erőteljesen és megfeszítetten dolgoznunk is a megnagyobbodott haza boldogulásáért.

A magyar területek átvételével ismét a belső problémákra helyeződik a magyar élet sulypontja. A megnagyobbodott ország előtt a megoldandó kérdések egész sora áll. A kormányzatra rendkívül sulyos és történelmi felelősségű sulyok hárulnak. A jövő hétre összehívták az országgyűlés képviselőházát. A miniszterelnök beszámol a Háznak a Felvidékért folytatott diplomáciai harcról és bejelenti a magyarok Felvidék visszacsatolását. Az ünnepélyes ülésen boldogan veszi tudomásul ezt a képviselőház.

A kormány különleges felhatalmazást kér a képviselőháztól. A területátcsatolással kapcsolatosan különösen gyors intézkedésekre lesz szükség, úgyhogy a kormány a hosszas parlamenti tárgyalásokat ki akarja kapcsolni. Ezért arra kér felhatalmazást, hogy rendeleti uton hajthassa végre a visszacsatolással kapcsolatos intézkedéseket és mindazokat a mélyreható reformokat, amelyek a belső megújodást szolgálják és amelyeket a miniszterelnök már kaposvári beszédében és az ott történt megnyilatkozásában már ismertett.

Hír szerint arról volna szó, hogy a Ház mintegy fel évig nem tartana ülést. Ez a képviselőház egyébként is csonka lesz addig, míg a felszabadult területek is be nem küldik képviselőiket. A kormány az utóbbi hetekben éjt nappallá tévő munka során előkészítette azokat a fontos pénzügyi, szociális, gazdasági, közigazgatási és más kérdéseket, amelyeknek megoldása a területvisszacsatolással és az egyébként is szükséges reformokkal kapcsolatosan időszerűvé váltak.

HOFHERR

eke, vetőgép, borona,
morzsoló, répa- és
szecska-vágó, daráló stb.
legjobb és legolcsóbb a világon!

Képviselő és nagy raktár:

Gáll János
termény-kereskedőnél.
Telefon: 6.

Fel a zászlót, fel magasra!

Mindig megdobogott a szívünk, ha magyar katonát láttunk, de most szabadon ragyogó, büszke öröm csillog a szemünkben, amikor ezekben a diadalmas napokban délceg honvéd csapataink vonulnak, robognak előttünk s amikor acélizmaik újra megdobogtatják az elszakított magyar földet — mert bennük a magyar szív mélyén fakadt nagy vágyakozások valóra-váltását tisztelhetjük.

Voltak, akik a történelemnek, ezekben a zugó, viharzó napokban fáradtak, kétkedők és elesett lelkiük voltak. Voltak, akik a megalkuvás nélkül kitűzött és bátran hirdetett magyar célkitűzések nagyszerűségéhez viszonyítva fegyveres erőnket kicsinynek és gyengének tartották s ezért nem mertek hinni a beteljesedésben.

De a csendben izzó akarat, a hangtalan és önfeláldozó katonamunka, a szerény áldozatosság, amely sohasem kívánt magának könnyű népszerűséget, magyar csodat művelt. A vasfegyelmű és kitűnően kiképzett honvédség, legfelsőbb Hadurának kurta parancsára, pillanatok alatt korszerű hadsereggé vált.

Hálát adunk ezért a Mindenható Istennek, hogy ezt megérhetjük. Hálát adunk Nektek Bajtársak, akik ezt az eredményt áldozatos munkátok árán megteremtettétek és hálát rebegünk Nektek is Ti egyszerű névtelen hősök, akik boldogan vállalva a katonai élet megpróbáltatásait, a Hadur parancsára engedelmes hűséggel sorakoztok.

Szeretjük Benneteket — fajtánkat, a régit, az igazit, a kényelmes örömtől meg nem mákonyosított! Tiszteljük Benneteket oltalmazó pajzsunkat és megint élesre fent villogó szabjánkat. De leginkább boldoggá tesz bennünket az erő, amely sugárzik belőletek és félreérthetetlenül utat mutat.

Mert erő és reménység ez a honvédség egymagában. Lehet, hogy vannak hadseregek, amelyeknek messzebb hordanak ágyuik, amelyeknek nagyobbak harcokcsijai, talán több félelmetes repülőgépek vár az indító parancsára, de lélekben kevés tüzezebb, hívő hittel hevített és nemzetének szívós akaratára támaszkodó van, mint a miénk. Ezért erős és lebirhatatlan harcértékű a honvédség.

Halljátok Ti ócsárolók és hite-szegett kétkedők, hogy hiába a sok fegyver, hiábavaló a bőséges löszferfelerelés, a kitűnő harcokcsik tömege, ha nem áll mellettük a küzdelmet örömmel vállaló férfi. Harcba legény kell a gátra! Harcos, aki felolvad a közösség vágyainak izzó forrásában és személytelenül verekszik, ha egyebe nincs, hát fogaiival, mint a fenevad a közösség célkitűzéséért. Leiki felkészültség dolga ez. Önerőnkbe és magyar testvéreibe vetett megingathatatlan, szinte lázas hit kell hozzá. Minden áldozatra kész, minden átmeneti siker-telenséget lebiró szívós akarat kell ide! Ezt egymagában a sok puska, ágyu, repülőgép nem teremti elő. Ehhez a nemzeti vágyak zuhogásával hajtott, szellemi erők feszítő, lendítő, győzelemre serkentő, minden megalkuvást elsőpró indulatai kellene.

Az elmúlt válságos napoknak kezdetén voltak még tétovák és félénkek, a magyar honvédség

talpraállása azonban ezekben is lelket öntött. Eggyé váltunk, erőnkre eszméltünk és boldogan bizunk valamennyien a magyar jobb-jövendőben. Ez a honvédség ujjá-születésének felbecsülhetetlen és legnagyobb eredménye. Aztán tudnunk kell azt is, hogy honvédségünk harci erejére, nagyszerű felkészültségére a jövőben még hatalmas feladatok várnak. A jobb jövő biztosítékai ők!

Felre tehát az emelygő erőtlenséggel és a pacifizmus kábulatba ringató jelszavaival.

Fel a zászlót, fel, magasra!



Az állam és a hadsereg.

Az ember legmagasabb társadalmi szervezetének: az államnak és a hadseregnek kapcsolatát legtermészetesebben és legegyszerűbben az állam egyik legfontosabb hivatásának hangsúlyozásával lehet megvilágítani. E hivatást az állam akkor tölti be, amikor a nemzet élniakarását képviseli más államokkal szemben.

Az államok politikája ezért jelent békében, háborúban egyaránt harcot, az egymásba ütköző érdekek szakadatlan harcát. E harcban olykor mindkét fél támadó, de igen gyakran az egyik felet csak a jogos önvédelem kényszeríti fegyverbe.

A politikai küzdelem éles és könyörtelen lehet akkor is egy szomszéd államot érintően, ha a kérdéses állam maga szempon-tjából békés, máshol már semmit sem követelő, most már csak a magáét megőrző külpolitikát üz. A Páris körüli békében kielégített győztes államok közel kétvize-des külpolitikája mindennél világosabban bizonyít e megállapítás mellett. A kétkedőket végérvényesen meggyőzheti a békés kül-politika harcoss természete felől megcsonkított hazánk trianoni sorsa.

A történelem tanúsága szerint minden politikai küzdelem, amely az érdekelletéteket tárgyalásokkal, megállapodásokkal nem tudja tartósan kiküszöbölni, fegyveres mérkőzéshez vezet, mert a háboru maga is politikai cselekedet. A háboru a politika eszköze, sőt talán ennél is több. a politikai küzdelem csúcspontja.

A külügyi kérdések ezért nem jogi, hanem hatalmi kérdések. Az állam függetlensége üres cím, politikája veszélyes játék, ha nem erős hadseregre támaszkodik. A nemzetközi jognak nincs tulajdona adó ereje. Cselekvőképes haderő nélkül nem lehet politikát üzni.

Egyedül szellemi eszközökkel csak ideig-óráig és csak szerencsés körülmények között lehet a nemzet sorsát irányítani. Az ilyen külpolitikai vonalvezetés minden eredménye összeomlik abban a pillanatban, amikor a fegyveres erő támogatására volna szükség.

A haderő megteremtése tehát a közfellegástól eltérően nem a vezető társadalmi osztály, vagy a politikai pártok érdeke és érdeme. A hadsereg az egész nemzetet, a faj egyetemes javát szolgálja és jövőjének záloga.

Ezért áll a hadsereg az államban az osztály, a párt és a napi politika felett már születése pillanatában, de továbbfejlesztése bármely szakában is. Az egész nemzet szolgáló hivatása, ez az eszmei magasság teszi lehetővé, hogy

benne egy lehessen minden párt-állású magyar.

Az államvezetés politikai célkitűzése, illetve az állam politikai veszélyeztetettségének foka mindig arányban kell, hogy álljon a honvédelem erejével. Életbevágó politikai veszélyeztetettség-nél csakis a hadsereg gyorsütemű fejlesztése útján kereshetjük az egyensúlyt.

A haderő kiépítéséhez szükséges élő, szellemi és anyagi természetű eszközöket az államvezetés idejében és teljes egészükben bocsássa a hadvezetés rendelkezésére, mert hadsereget semmiből teremteni és fenntartani nem lehet.

Hasonlóképpen nem lehet má már hadsereget rögtönözni. A korszerű néphadsereg az állami élet minden vonatkozásával kapcsolatban áll, gyökere e területekből táplálkozik. E bonyolult rendszert életképesé tenni és kifejleszteni csak hosszú idő alatt lehet. Aki ezzel nem számol, könnyen megéri, hogy sorsáról nélküle döntenek.

Megsemmisítő lehet a nemzet küzdeni akarására, egészséges életöszönének erejére, ha válságos pillanatban ébred arra a tudatra, hogy a vezetésére hivatott politika már nem tud fegyvert adni kezébe és tehetetlenségének forrása a pártok átkos széthúzása és az erélytelen államvezetés volt.

Mérhetetlen felelősség nyugszik az államvezetés és a politikai pártok vállain a hadsereget érintően, mert egy elszalasztott történelmi pillanatot ismét megragadni, egy elbukott népet újból talpraállítani már csak Isten különös kegyelme segítségével lehet.

Isten segítő keze azonban csak arra rászolgálókat emeli fel.



Győzött a magyar igazság.

Megtörtént a világszerte óriási érdeklődést keltett esemény: November 2-án Bécsben összeült az Olaszország és a Németbirodalom külügyminisztereiből: gróf Ciano és Ribbentrop személyéből álló döntőbíró, hogy a magyar és a csehszlovák kormány felkérésére néprajzi alapon meg hozza döntését a müncheni nagyhatalmi értekezlet által megállapított 'szeltemben a csehek által vitássá tett magyarok területét hovatartozására vonatkozólag. A magyar kormányt a döntőbírói tárgyaláson Kánya Kálmán külügyi- és gróf Teleki Pál vallás- és közoktatásügyi miniszter, Csehországot Chvalkovszky külügyminiszter, Szlovákországot Tisó József, Ruzsinszky Volosin miniszterelnök képviselték. Mindenik érdekelt fél részéről megjelent még egy sereg szakember és az illetékes diplomata. Követelésünk területe 12,940 négyzetkilométerre rugott. Ezzel szemben a csehszlovákok ötszöri diplomáciai alkudozás után mintegy 10 ezer négyzetkilométerig mentek el. Leirhatatlan izgalom és idegölő várakozások között telt el az a kilenc órás bécsi tárgyalás, mely idő alatt az ügy döntésre megérett. A magyar 14,152 négyzetkilométer területű követelésekből 12,420 négyzetkilométer területet a döntőbíró jogosnak ismert el és azt megítélte és csupán 1732 négyzetkilométer területet nem ítél meg részünkre. E területbe esnek Pozsony és Nyitra városok a hozzátartozó vidékek

Ültetni való gyümölcsfáimat

a mai naptól kezdve

Gáti Tóth-utca 44. szám alatti lakásomon raktáron tartom.

Kaphatók nálam:

Almák	Nemesített pándi meggy
Körték	Félpapir héju dió
Cseresznyék	Mogyoró bokor
Kajszinok	Birsalma
Szilvák	Tuják.

Minden fa saját faiskolámban keltetett vadalanynra van nemesítve.

Áraim olcsók!

Megrendeléseket is elfogadok.

Császy Antal

Gáti Tóth-utca 44. sz.

kel, Szomolnok, Alsó- és Felső-mecenzéf bányavárosok és környékeik, továbbá Eperjes, Nagyszőlős, Técső és Huszt a Tiszpartján. Hazánkhoz csatoltattak: Kassa és Komárom törvényhatósági, Érsekújvár, Jolsva, Rimaszombat, Beregszász, Ungvár, Munkács, Léva, Losonc, Rozsnyó megyei városok. A nekünk visszajuttatott részekben az 1930-iki évi cseh népszámlálás szerint 1.064.000 lélekszám élt, ennek kilenc tizede magyarnak született. A döntőbíró ítélete a magyar kormány előterjesztéseit csaknem teljes egészében igazságosnak, méltányosnak, a tényleges helyzetnek megfelelőnek találta s a magyar igazságot emelte diadalra. Pozsonyt Szlovákia leendő fővárosának jelölte ki a bíróság, ezért öt csallóközi községgel együtt Szlovákiának juttatta. Itt a Dunán szabadkikötő lesz Német-, Lengyel- és Magyarország részére.

Ungvár és Munkács városok és környező vidékeik jelentékeny és értékesebb részei magyar kézre jutván, Ruzsinszky annyira fejtellenül maradt, hogy egy igen kis jelentőségű városkában, Nagyszőlősön kell a kormányzóságának meghúzódnia addig is, míg Lengyel- és Magyarország kívánságára valahova csatlakozni fog. Lengyelország csak fél megoldásnak tartja a döntést addig, míg az életképtelenné vált ruthén terület megmaradt részét Magyarország-hoz nem csatolják.

Hogy Szlovákia mit akar, azt a jövő fogja eldönteni. Az bizonyos, hogy Hlinka páter, továbbá Sidor és dr. Tuka Béla vezető tő politikusok a Csehországgal való kapcsolatot mindig erőteljesen elleneztek. A tő nép többsége is ezen a véleményen volt egész az újabb időkig. Végleges döntés még nem történt, de kialakulóban van. A tő vezérek a cseh unió mellett állanak.

A kedvező döntést örömmámoren fogadta a tíz milliós magyar nemzet osztatlan tömege. Mert a most megindult felszabadulást Isten segítségével követni fogja az idők folyamán majd a többi részek visszacsatolása is. Most megtört a jég. Az égbekiáltó igazságtalanságok nem tarthatnak a világ végéig. Nemzeti hadseregünk csapatai tegnap kezdték megszállani a Felvidék visszacsatolt részeit, november 10-én fejezik be az új honfoglalást.

Gyümölcsfa-

oltványok megrendelhetők:

Mohácsi Gábor ref. tanító faiskolájában. Olcsó árak!

Országos mozgalom a felvidéki magyar gyermekek vendéglátásáért.

A Turul Szövetségbe tartozó budapesti Buda Bajtársi Egyesület nagyjelentőségű mozgalmat kezdeményezett abból a célból, hogy a visszacsatolt Felvidék ifjúságát, fiukat és leányokat egyaránt összehozza az anyaország ifjúságával, hogy a felszabadulás után az ifjúság lelki egybeolvadása, a jövődö magyar fejlődés érdekében minél gyorsabban megtörténjen és az anyaországot, annak intézményeit, kulturáját megismerjék. Ezt a célt a magyar családok vendégszereteten keresztül öhajítja elérni s ezért felhívást intéz a magyar apákhoz és anyákhoz, hogy lássák vendégül rövidebb-hosszabb időre a felvidéki magyar szülők gyermekeit.

E felhívásban az egyesület rámutat arra, hogy sokezer magyar ifju és leány nőtt fel a rabság husz esztendeje alatti a trianoni határokon túl anélkül, hogy őszinte, nyílt szavakat hallott volna az igaz magyar történelemről és a magyar kulturáról. A megszállott területek magyar apái és anyái naponta látták és tapasztalták, hogy gyermekeiket ellenséges szellemben nevelik.

Enagyjelentőségű mozgalomnak Debrecenben és a Tiszántulon való megszervezését és irányítását a bölcsészettan hallgatók „Árpád” Bajtársi Egyesülete vette kezébe. Az Egyesület vezérsége kéri szívesen fordul a debreceni és vidéki szülőkhöz, hogy e mozgalom sikere érdekében keresse fel akár levélben, akár személyesen, vagy telefonon (25—00) az Egyesület vezérségét (Debrecen 10. Központi Egyetem) délelőtt 10—12 óra között. Itt mindenki részletes felvilágosítást kaphat az akcióról.

A vendéglátás bejelentésére szolgáló ív a Vezérségtől levélben igényelhető. Bizonyosra vesszük, hogy a Turul Szövetség e mozgalma a magyar családok lelkében visszhangra talál és a magyar apák és anyák segítségül lesznek az ifjúság lelki egységének megteremtésében és csatlakoznak a mozgalomhoz.

A Felvidék segélyezése.

Felvidéki magyar testvéreink segélyezésére alakult „Magyar a magyarért” mozgalom igen sikeres munkát fejtett ki. Hála a Gondviselésnek, hogy városunk apraja, nagyja, gazdagja, szegénye megtudta szívesen felvidéki magyar testvéreink válságos helyzetét. Hála a Gondviselésnek, hogy a város elöljárósága és gyűjtőhölgyeink nem kimélve áldozatos fáradságot és lelkiismeretes utánjárást, a sikert diadalra juttatták. A város területe 25 gyűjtési körzetre osztott. Az áldozatkész és lelkes hölgyekből alakult gyűjtési bizottságok november 3-án megindultak s gyűjtési munkájuk eredményeként már az első napon több ezer pengőnyi összeg folyt be a városi pénztárba s igen nagymennyiségű gabona ajánlatot fel. Ez akció folyamán Hajdusoboszló város közönsége — kevés kivétel nélkül — nagyon szép tanujelét adja a felvidéki magyarság súlyos helyzetét megértő áldozatkészességének.

Az adomány legkisebb mértékét a társadalmi bizottság megállapította.

Azoknak a nevet, akik a támogatásból magukat teljesen kivonták, vagy az anyagi körülményeihez képest megállapított legkisebb adományt sem szolgáltatják — a gyűjtés befejezésével a jövő vasárnapi, vagy az azt követő számunkban fogja közölni az akció rendezősége.

Az áldozatkészességnek főemelő példáit látták gyűjtőhölgyeink egyes esetekben a gyűjtések során. Koldusszegény családok férfiai, asszonyai utolsó filléreiket is örömmel adták a nemes célra. Ellenben akadtak néhányan rideglelkületű egyének, akik botránnyos elutasítással feleltek a kérés szavakra.

MINDENT VISSZA!!!

Ujjongj, örülj... a riadó szóra.
Örülj, ujjongj... mert itt van az óra.
Végre felszabadul e kis csonka ország
Egyesülhet a sík-róna és a dombosság.

Véletek ti magyar erdők, hegyek, bércek,
Visszajöttök ősi felvidéki fészkek
Oh csakhogy vége van a nagy magyar éjnek,
Csakhogy fákiyák gyulltak, csakhogy újra
légnék!

Örömtüzek gyúlnak... magyar örömlángok,
S lehullnak a rozsdás, összetákoltt láncok,
Összeég tüzükben az idegen járom,
Végre beteljesül a szent magyar álom...!

Mármarosi bércek! Kolozsvár! Hargita!
Ne felejtetek! Megyünk! Jelszónk: Mindent
[vissza!]

Szabó László
joghallgató.

H I R E K.

— **A református templomban** ma délelőtt prédikál Demjén Ferenc lelkész, fél 11 órakor gyermek- és ifjúsági istentiszteletet tart és délután 2 órakor prédikál Loós András segédlelkész. A vasárnapi istentiszteletek perselypénzt a presbitérium a mindenkiből kifosztott szegény felvidéki magyarok felsegítése javára engedte át.

— **Kitüntetések.** Kormányzó ur öföméltsága vitéz Imrédy Béla m. kir. miniszterelnöknek, Kánya Kálmán külügyminiszternek és dr. gróf Teleki Pál vallás- és közoktatásügyi miniszternek a magyarok felvidék visszacsatolása érdekében kifejtett, éjjelnappal igénybevevő fáradhatlan közreműködésükért, elévülhetetlen érdemeik elismeréséül a Magyar Érdemrend nagykeresztjét adományozta.

— **Tüntető körmenetek a fővárosban.** A Felvidék visszacsatolásának híre november 2-án este 9 óra tájban érkezett meg Budapestre. Az örömdetes hírt vitéz Imrédy Béla miniszterelnök a rádióban magasztos hazafias beszédben tudatta a főváros és a vidék népével. Alig hangozott el a rádió bejelentése, beláthatlan sokaságu roppant tömeg gyülekezett a nagykerutakon s zászlókkal, katonazenével vonult fel az olasz, lengyel és német követések elé és leirhatatlan lelkesedés közben tüntetett a baráti nemzetek mellett. Majd vitéz Imrédy Béla miniszterelnököt kereste fel a tömeg, akit lelkesen ünnepelt. Innen a menet a miniszterelnök vezetésével a királyi palota elé vonult és ott Horthy Miklós kormányzó mellett tüntetett, Imrédy kormányelnök üdvözlő szavaira Horthy kormányzó lelkes beszédben megköszönte a tömeg tüntető felvonulását.

Riadó szántóföld. A Benedek-völgyben 3 kat. hold szántóföld haszonbérbe kiadó. — Cim a kiadóhivatalban.

Kartelenkivüli villanyégők

5—25 wattig 1:10 P-ig kaphatók:

Fülöp Sándor vas- és kerékpár-kereskedőnél
Hajdusoboszló, Vértanúk-tere 3. sz.

— **A református elemi iskolák növendékei** szombaton délelőtt 10 órakor hazafias megemlékezéssel áldoztak a visszakerülő felvidéknek. 10—11-ig minden osztály tanítója hazafias beszéd kíséretében emlékeztetett meg arról a történelmi pillanatról, hogy a magyar honvédség ekkor lépte át a csehek által 20 éve megszállott magyarok földét. A templom harangjai egy fél óráig zugtak ennek a régóta várt boldog órának az örömeire.

— **Ünnepség a Hősök-szobránál.** A felvidék magyarok részének visszacsatolása alkalmából ma délután fél 4 órakor a Hősök-szobránál városunk közönsége hazafias ünnepélyt tart. Az ünnepélynek programjában lesz ünnepi beszéd, Hymnus, Szózat eléneklése a Városi Dalegyület és a Levente-Zenekar közreműködése mellett. Ez ünnepségre felhívjuk városunk hazafias közönségének figyelmét! Legyünk ott mindnyájan!

— **A városi dalegyület** ma esti műsoros estje és hangversenye iránt városunk széleskörű, rendkívüli érdeklődés nyilvánul. A nagy előadás este 6 órakor fog megtartani a ref. iskola emeleti disztermében. A tiszta jövedelem a felvidéki lakosság segélyezési alapját fogja gyarapítani.

— **Kaba és Hajdusovát** nagyközségek lelkes és áldozatkész lakossága a Felvidék megsegítésére igaz szívből, áldozatos lélekkel adakozott.

— **A képviselőház** a jövő héten a Felvidék visszacsatolásával kapcsolatos kormányzati teendők bejelentése tárgyában igen nagyfontosságú ülést tart.

— **Dr. Farkas Pál** debreceni püspöki másodlelkész november 13-án délután 3 és 5 óra között a Keresztény Ifjúsági Egyesületben fog előadásokat tartani a ref. iskola később kijelölendő tantermeiben.

— **Kormányzói hadparancs** jelent meg az ország felvidéki részére történő katonai bevonulás alkalmából a m. kir. honvédség összes tagjaihoz intézve. A bevonulás tegnap délelőtt 10 órakor vette kezdetét és november 10-én végződik, amikor Kassa sz. kir. városba vonulnak be honvédeink. Kassán határozatlan felkészültség várja a magyar haderőt, amelynek sorai elé virágokat, fenyő és tölgy koszorukat, zöldgallyakat szór a tömeg.

MEGHÍVÓ

a Hajdusoboszló megyei város
Belsőközhírtokosságot
Legeltetési Társulatának

1938. évi november hó 20-án
délelőtt fél 11 órai kezdettel
Hajdusoboszlón, a városháza
közgyűlési termében tartandó

rendkívüli közgyűlésre.

Hajdusoboszló, 1938. november 1.

Dr. Csörgődy Lajos társulati jegyző. Dr. Márton Gábor társulati elnök.

Tárgy:

1. A Bohn-féle téglagyár bérbeadása ügyében határozathozatal.
2. A város megkeresése folytán a vele szemben elengedett régi követelés ügyében értesítés.

— **Mérey László dandárparancsnok gyásza.** Özv. nagyselmeci Mérey Lászlóné, szül. kisóczy és szentandrászi Kálmán Ilona, kir. járásbíró özvegye, Mérey László m. kir. honvédtábornagy, szegedi vezény dandárparancsnok édesanyja, a régi nagyasszonyok mintaképe, élete 77-ik, özvegyességének 11-ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után október 30-án este 7 órakor Hajdusoboszlón elhunyt. A megboldogult beszentelését november 1-én délelőtt végezte Azlen Emil esperes-plebános, a róm. kath. egyház szertartása szerinti temetése pedig Budapestben, a Kerespesi-temetőben nov. 2-án délután 4 órakor ment végbe. A megboldogultat Mérey László altábornagyon kívül fia Mérey Auréli, vitéz Mérey Pál honvéd alezredek, dr. Mérey Béla kir. adóhivatali tisztviselő és leánya Mérey Ilona, továbbá menyeci és unokái gyászolják. A család gyászában őszinte részvételt osztott városunk közönsége is.

— Anyakönyvi hírek.

Házasság-kiáltások: Lajos Tamás és Császi Piroška, Császi Lajos és Csöcke Aranka, Kandi Antal és Kunkli Mária. — Házasságot kötöttek: Kaszás Antal és Gál Rózsa, Karika Sándor és Boda Julianna, Szanyi Zsigmond és Rácz Ilona, Bogdán Lajos és Soós Ágnes, Dr. Czilbecz István és Binder Livia. — Születések: Mohácsi Antal leánya Irma, Cseh Lajos fia Lajos, Kaszás Mihály fia József-Gyula, Kircsi Lidia fia Ferenc, Végh András fia Imre, B. Kovács Gábor leánya Piroška-Zsófia. — Halálosok: Szabó Károly 71 éves, Tóth Piroška 4 hónapos, özv. Mérey Lászlóné Kálmán Ilona 76 éves, Szőke Károly 3 hónapos, Elek Sándor 65 éves, Varga Katalin 7 hónapos, Márton József 67 éves.

— Ötpengős bankjegyeket hoz forgalomba a Nemzeti Bank.

A hivatalos lap közli a Magyar Nemzeti Bank hírdelményét, amely szerint a bank 5 pengős bankjegyeket hoz forgalomba. Illetékes helyen ezzel kapcsolatban ezeket közlik: A Magyar Nemzeti Banknak ez az intézkedése átmeneti jellegű és a Felvidék visszacsatolásával van összefüggésben. Feltétlenül szükséges ugyanis, hogy az új magyar területeken forgalomban levő csehszlovák bankjegyek s államjegyek mielőbb átcserelessenek magyar pénzre. Ez az átváltás természetesen nagyobb mennyiségű ezüst és más váltópénzt igényel. Bár az állami pénzverő már huzamosabb idő óta teljes üzemben dolgozik, mégis ilyen nagymennyiségű váltópénz verése hosszabb időt vesz igénybe. Ezért, hogy nehézségek ne álljanak elő, a Magyar Nemzeti Bank átmenetileg 5 pengős bankjegyeket hoz forgalomba. Amint a pénzverde a megfelelő mennyiségű ezüst 5 pengősök verésével elkészül, az 5 pengős bankjegyeket a forgalomból ki fogják vonni. Ezirányban legkésőbb 1939 január 31-ig fog intézkedés történni.

Ügyes fiut nyomdász-tanulónak fizetéssel felvesz Kovács Kálmán könyvnyomdája, Hajdusoboszló, Fötér.

Figyelem!

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy

géplakatos műhelyemet

Horthy Miklós-ut 30. sz. a. megnyitottam.

Vállalok bármilyen gépek javítását, cséplőgépek, autók, traktorok, motorkerékpárok és az összes mezőgazdasági gépek javítását.

Autogén hegesztés és vágás!
Szives pártfogást kér:

Hornyák Dezső

géplakatos.

A ref. presbitérium gyűlést

tartott a múlt vasárnap délelőtt. Megnyitás után vitéz Kósa Vince áll. polg. isk. igazgató, presbiter letette az esküt s Bősörményi Ferenc ny. ig. tanító helyére Mohácsy Gábor tanító-pótpresbiter hivatott be. Az egyházmegyei közgyűlésre a presbitérium dr. Márton Gábor főgondnokot és dr. Békésy Jenő presbitert küldötte ki. Egyházkerületi tanácsbírónak Gönczy Béla vésztői lelkészre, tanítóképviseelőül dr. Nagy Lajosra adta egyházunk szavazatát. A mostani rendkívüli viszonyokra tekintettel kiadott püspöki körlevél felolvastatott. Az újonnan szervezett 3 tanyai iskola jellegét a várossal és felettes egyházi hatóságainkkal még kell tárgyalnunk, mielőtt a tanítói állások megszervezése felől a presbitérium véglegesen határozna. Bősörményi Ferenc nyugalmazott igazgató-tanító az általa eddig természetben élvezett lakás használatában havi 40 P lakbér fizetése mellett meghagyatott. Az eltávozott Faragó Gábor kötelestanyai tanító által eszközölt beruházások megváltási ára részben megállapított. A templom ajtó bejáratánál készített villanylámpák ára kiutaltatott. A „Magyar a magyarért” mozgalom céljára a november 6-ikai templomi perselypénzt átengedte a presbitérium s tudomásul vette, hogy a mindenükből kifosztott szegény felvidékiek felségélyezésére az iskolák is gyűjtöttek.

Felrobbant a lengyelek sztratoszféraléggömbje.

A varsói egyetem prefessorai elhatározták, hogy megdöntik az amerikai Stevens sztratoszféraléggömb rekordját „Lengyelország Csillaga”, a modern sztratoszféraléggömb segítségével. Minden előkészület megtörtént a felszállásra, mikor a léggömb váratlanul felrobbant, majd kigyulladt. A robbanás következtében meghusult sztratoszféraléggömb rekordkísérletéről közöl érdekes képekkel illusztrált cikket Tolnai Világlapja új száma. A legkiválóbb magyarírók novelláin, a kitűnő cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egyszáma 20 fillér.

15108—1938.

Felhívás.

Hajduszoboszló megyei város közönségének figyelmét felhívom azon körülményre, hogy az 1938. évben elemi kárt szenvedtek földadójelzési kimutatása a városi adóhivatal hivatalos helyiségében 1938. október hó 30. november hó 14-ig közzemlére ki van téve, mely idő alatt azt bárki megtekintheti s ellene a hajduszoboszlói m. kir. adóhivatalnál írásban beadható fellebbezéssel élhet.

Hajduszoboszló, 1938. nov. 28.

Dr. Márton Gábor
polgármester.

Hatvanmillió pengő értékű

uj váltópénz. A hivatalos lap okt. 29.-i száma közölte a kormány rendeletét, amely az ezüstpénz verhető pénz mennyiségét 40 millióval 120 millió pengőre, a nem nemesfémű verhető pénz mennyiségét pedig 20 millióval, 50 millió pengőre emeli fel. A váltópénz mennyiségének ezt az emelését részben az ez évi kedvező termés, az élénkebb gazdasági forgalom, a honvédség fokozott aprópénz szükséglete, részben pedig a megoldásra váró új feladatok teszik szükségessé, eltekintve attól, hogy az országban forgalomban lévő váltópénz mennyisége egyéb államokhoz viszonyítva amúgy is alacsony. A rendelet lehetővé teszi további 60 millió pengő névértékű ezüst és más váltópénz forgalomba hozatalát és etekintben a hivatalos lap máris közli a pénzügyminiszter rendeletét, amely egyelőre 1 millió 5 pengős, 10 millió 2 pengős és 5 millió 1 pengős, összesen tehát 30 millió pengő névértékű ezüstpénzt, valamint összesen 10 millió névértékű más váltópénz verése iránt intézkedik. Az említett pénzek verése egyidejűleg megkezdődött.

Országos művészi amatőr

fényképkiallítás Cegléden a ceglédi iparos ifjúságnak sport osztálya rendezésében november 20—27-ig. A kiállításra 5 drb. fénykép küldhető be. A legjobb képeket a bíráló bizottság arany, ezüst, bronz érmékkel, díszoklevéllel és oklevelekkel jutalmazza. Ezenkívül minden kiállító megkapja az egyesület művészi kivitelű jubileumi oklevelét. Nevezési díj: E. M. A. O. SZ. sportegyesületek, cserkész-szövetség és a középiskola tanulóinak 2 pengő, egyesületen kívüli kiállítóknak 3 pengő. A kiállítás részletes feltételei és nevezési lapjai igényelhetők ifj. Kaczur Pálnál, Cegléden. Beküldési határidő: 1938. november 10.

Megjelent a Borsszem Jankó

új száma. Az ország legrégebbi vicclapjának friss száma rengeteg vidám versben, viccben, rajzban ad helyzetképet az aktuális eseményekről. Hesz Ferenc vidám regénye, a pompás keresztretjvény sok értékes jutalommal. Kapható Ibusz pavillonokban és minden újságárusnál. Kérjen ingyen mutatószámot a kiadóhivataltól: Budapest, V., Csáki-u. 39.

Mielőtt a függöny felgördül

sok minden történik a darabban. A Délibáb e heti száma rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl arról, hogyan tanulják szerepeiket a legnépszerűbb pesti színésznők. A Délibáb új száma nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premierbeszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél-szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képes lapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

15198—1938.

Hirdetmény.

A debreceni Kereskedelmi és Ipar-kamara értesítése szerint a legközelebbi mestervizsga f. évi december havában lesz, amelyre a sajátkezűleg írott és kellően felszerelt kérelmek november 20-ig okvetlen beadandók. Elkésztben érkezett kérelmek a legközelebbi mestervizsgára figyelembe nem vétetnek.

Hajduszoboszló, 1938. október 27.

Dr. Márton Gábor
polgármester.

Gondoskodtak a rendkívüli

fégyvergyakorlatra bevonult alkalmazottak családjairól. A Budapesti Közlöny vasárnapi száma közölte a m. kir. minisztériumnak a rendkívüli fégyvergyakorlatra bevonult iparos és kereskedelmi alkalmazottak szolgálati viszonyairól s az eltartottak részére járó tartási hozzájárulásról szóló rendeletét, amelynek hatálya alá tartozó alkalmazottakat, ha rendkívüli fégyvergyakorlatra vonulnak be a munkaadó a bevonulás időtartama alatt felmondással sem bocsáthatja el, ha azonban az alkalmazott a rendkívüli fégyvergyakorlatról való elbocsátását követő 8 nap alatt a munkaadónál nem jelentkezik, a munkaadó a szolgálati viszonyt azonnali hatállyal felbonthatja. A munkaadó hetenként esedékes járadék esetében arra a hétre s az azt közvetlenül követő következő hétre; a havonként esedékes járadék esetében pedig arra a hónapra, amelyikben az alkalmazott bevonult: az alkalmazottnak a teljes két heti, illetőleg teljes havi szolgálati járandóságát kiszolgáltatni köteles. Egyebekben a munkaadó az alkalmazottnak szolgálati járandóságait a természetbeni lakás kivételével a bevonulás tartama alatt nem köteles szolgáltatni. Ha az alkalmazott a rendkívüli fégyvergyakorlat során a legénységi állományban teljesít katonai szolgálatot, arra az időre, mely alatt a rendes szolgálati járandóság nem jár, eltartottjuk részére — amennyiben rászorulnak — a munkaadó havonként tartási hozzájárulást köteles kiszolgáltatni. A tartási hozzájárulás a szolgálati járandóságnak egy eltartott esetében 50 százalékat teszi ki, minden egyes további eltartott után ez az összeg a szolgálati járandóság 10—10 százalékaival emelkedik, de nem haladhatja meg a szolgálati járandóság teljes összegét. Tartási hozzájárulás címén a munkaadó, ha az alkalmazott tisztviselő, összesen legfeljebb havi 100 pengőt, ha pedig a rendelet hatálya alá tartozó más személy, összesen legfeljebb havi 70 pengőt köteles kiszolgáltatni. A tartási hozzájárulást középszénpben minden hó 5. napjáig kell kifizetni. Az a munkaadó, aki rendkívüli fégyvergyakorlatra maga is bevonult és ezért üzletét egyáltalában nem folytatja, a bevonulásnak az időpontja után esedékes tartási hozzájárulás kötelezettsége alól mentes. Egészen, vagy részben mentesíthető a munkaadó a tartási hozzájárulás kötelezettsége alól olyan esetekben is, midőn a tartási hozzájárulás kiszolgáltatása vagyoni romlásba juttatná.

14913—1938.

Felhívás.

Felhívom Hajduszoboszló megyei város házbirtokosainak figyelmét arra a köteletségükre, hogy házbérbévallási-ívetük f. évi november hó folyamán a városi adóhivatalnál be kell nyújtaniuk.

Házbérbévallási-ívet mindazok tartoznak adni, akiknek birtokuk Hajduszoboszló megyei város területén fekszik.

Aki bevallási-ívet elkészít, vagy egyáltalán nem nyújtja be, annak terhére a kivetett házadó után 5 százalékos, illetőleg 10 százalékos bírság fog megállapítatni.

Házbérbévallási-ívek a házgondnoknál (városháza földszint 1. sz. helyiség) szereshetők be.

Hajduszoboszló, 1938. november 2.

Dr. Márton Gábor
polgármester.

Meghosszabbították a föld-

birtokok védeltségét. A hivatalos lap október 30-iki számában tette közzé a kormány 7700—1938. M. E. számú rendeletét a védeltség hatályának meghosszabbítása s az ezzel kapcsolatos rendelkezések tárgyában. A rendelet értelmében a védett birtokok nyilvánítás joghatálya, amely a vonatkozó rendelkezések értelmében október hó 31-ének napjával általában megszűnt volna, a további 6 hóap tartamára vagyis a jövő év április 30-ig meghosszabbították. A védett birtokokosok tehát a védeltséggel járó korlátozások alá eső tartozásaik után az 1939. évi április hó 30-ig terjedő időre is csak évi 3.5 százalékos kamatot és évi félszázalékos tömörlesztést kötelesek fizetni, természetesen ez a kötelezettségük, hogy váltótartozásaikkal kapcsolatban újítót váltót kell adniuk, továbbra is változatlanul fennáll. A rendeletben azokra a gazdaadósokra vonatkozólag, akiknek a védett birtoka 500 kat. holdnál nagyobb, különleges rendelkezések vannak, amelyek azt célozzák, hogy ezeknél a nagyobb birtokoknál a védeltséget mielőbb meg lehessen szüntetni. Végül lehetőséget nyújt a rendelet arra, hogy a pénzügyminiszter a könyv jóváírásos teherrendezéssel kapcsolatos telekadóságnak egészben, vagy részben való törlesztését, ha erre pl. ingatlaneladás, vagy más hasonló okból szükség van, az érdekelt ingatlan tulajdonosoknak kérelmére engedélyezhesse és feltételeket megállapíthassa. A rendelet kibocsátásával kapcsolatban illetékes helyről még ezeket közlik: A kormány részéről már nyáron több nyilatkozat mutatott rá annak a szükségességére, hogy a védeltséggel járó korlátozások, amelyek a mezőgazdasági hitel ujjáéledését és a gazdasági élet szabad vérkeringését jelentékeny mértékben akadályozzák, fokozatosan a kellő átmenet biztosításával lebontassanak. A jelenlegi külpolitikai helyzetre, valamint a rendkívüli fégyvergyakorlatra történt behívásokra való tekintettel, mindamellett nem lett volna helyes, ha ezek a lépések már most megtörténtek volna. Ezért választotta a kormány azt a megoldási módot, hogy a gazdatartozások rendezésére vonatkozó jelenlegi jogi helyzetet lényegileg változatlanul további fél évre fenntartotta.

Hetvenötezer igényjogosult

kap jan. 1-től öregségi járulékot. A mezőgazdasági öregségi biztosítás járadékainak folyósítása január 1-én fog megkezdődni és a törvényben megszabott járadékot mintegy 75 ezer igényjogosult fogja megkapni. A technikai, illetve az adminisztratív előkészületek már befejeződtek és a biztosítással kapcsolatos ügyeket az Országos Mezőgazdasági Biztosító Intézet szervezete fogja lebonyolítani. A járadék megállapítások könnyebb keresztülvitelére ugynevezett helyi járadék-megállapító bizottságokat szerveznek és azok küldik be jelentéseiket a központba. A birtokosok jan. 1-től kezdve csak igazolókönyvvel ellátott munkásokat alkalmazhatnak. Az igazolókönyv biztosított álláspontot tanúsítja.

13526—1938.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a Püspök-ladányban megállapított ragados szájs-és körömfájás miatt az országos és heti állatvásárokról a hasított körmű állatok felhajtása betiltatott.

Hajduszoboszló, 1938. nov. 2.

Dr. Márton Gábor
polgármester.